

Q & A DeLFI GF

1. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιο είναι το νέο Ταμείο;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το Ταμείο Εγγυοδοσίας «Development Law Financial Instrument Guarantee Fund (DeLFI GF)» συστήνεται προκειμένου να διευκολύνει την πρόσβαση σε δανεισμό των νεοσύστατων και υφιστάμενων βιώσιμων επιχειρήσεων των οποίων το επενδυτικό σχέδιο υπάγεται (έχουν λάβει έγκριση) σε καθεστώς του νέου Αναπτυξιακού Νόμου Ν.4887/2022, παρέχοντας προστασία πιστωτικού κινδύνου με τη μορφή εγγυοδοσίας. Η προστασία θα αφορά χαρτοφυλάκιο με ανώτατο όριο (capped guarantee portfolio).
2. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Από που χρηματοδοτείται το Ταμείο;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το Ταμείο χρηματοδοτείται εξ' ολοκλήρου από πόρους του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων.
3. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Πώς διαμορφώνεται ο προϋπολογισμός του Ταμείου;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο αρχικός διαθέσιμος προϋπολογισμός του Ταμείου ανέρχεται σε €100.000.000 και με την μόχλευση που δημιουργεί θα χορηγηθούν δάνεια συνολικού ύψους €500.000.000.
4. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιο είναι το ανώτατο ύψος χαρτοφυλακίου δανείων;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ύψος χαρτοφυλακίου αγγίζει τα €500.000.000.
5. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποια είναι η περίοδος χορήγησης δανείων;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η χορήγηση δανείων θα πραγματοποιείται παράλληλα με τα καθεστώτα του Αναπτυξιακού Νόμου, με περίοδο λήξης την 31.12.2025.
6. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιος είναι ο σκοπός του Ταμείου;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το νέο Ταμείο Εγγυοδοσίας «DeLFI GF» έχει στόχο να διευκολύνει την πρόσβαση των επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση, για την υλοποίηση των εγκεκριμένων επενδυτικών τους σχεδίων, τόσο για το τμήμα του μεσομακροπρόθεσμου δανεισμού του χρηματοδοτικού σχήματος της εγκεκριμένης επένδυσης, όσο και για το τμήμα της επιχορήγησης, τηρουμένων, σε κάθε περίπτωση, των περιορισμών κρατικών ενισχύσεων.
7. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποια είναι τα 13 καθεστώτα του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου;;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος με τίτλο «Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» περιλαμβάνει συνολικά δεκατρία (13) θεματικά καθεστώτα χορήγησης ενισχύσεων, τα οποία είναι τα εξής:
  1. ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
  2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
  3. ΝΕΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ
  4. ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ
  5. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
  6. ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ – ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ – ΑΛΙΕΙΑ – ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
  7. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ – ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ
  8. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

9. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
10. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
11. ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
12. ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΑΞΙΑΣ
13. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 360

Σκοπός των επιμέρους καθεστώτων αποτελεί η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που ανήκουν σε διάφορους τομείς και δραστηριότητες προκειμένου να επιτευχθούν σημαντικοί επιμέρους στόχοι οικονομικής ανάπτυξης, όπως είναι για παράδειγμα ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός, η προστασία του περιβάλλοντος, η προώθηση της έρευνας και καινοτομίας, η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας καθώς και η ενίσχυση της απασχόλησης και του κοινωνικού χαρακτήρα των επιχειρήσεων.

9. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιο είναι το οικονομικό πλεονέκτημα για την επιχείρηση;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεδομένης της εγγύησης του Ταμείου Εγγυοδοσίας:
  - I. η επιχείρηση απολαμβάνει χαμηλότερο επιτόκιο στο δάνειο και
  - II. παρέχει χαμηλότερες εξασφαλίσεις στην τράπεζα.
10. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιες είναι οι Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής αφορούν όλη την επικράτεια.
11. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιο είναι το ποσοστό εγγύησης του Ταμείου;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ποσοστό εγγύησης ανά δάνειο ορίζεται σε 80%.
12. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Τι καλύπτει η εγγύηση και ποια είναι η περίοδός της;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η εγγύηση καλύπτει το δάνειο καθ' όλη τη διάρκειά του και μέχρι την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση κάθε οφειλής στο πλαίσιο του δανείου.
13. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιο είναι το ανώτατο ποσοστό ζημιάς (Cap Rate) του Ταμείου;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ανώτατο ποσοστό της αξίας του χαρτοφυλακίου εγγυημένων δανείων κάθε συνεργαζόμενου πιστωτικού ιδρύματος για το οποίο θα καταβάλλεται εγγύηση, είναι capped 25%.
14. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Υφίσταται επιχορήγηση προμήθειας εγγύησης;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Υφίσταται προμήθεια εγγύησης και καταβάλλεται από την επιχείρηση δεν επιχορηγείται από το Ταμείο.
15. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Τι είναι η προμήθεια ασφαλούς λιμένα;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η προμήθεια ασφαλούς λιμένα αφορά την περίπτωση χορήγησης δανείου με εγγύηση του Ταμείου αλλά χωρίς κρατική ενίσχυση. Μια εγγύηση μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν αποτελεί ενίσχυση εάν η ακόλουθη ελάχιστη ετήσια προμήθεια [«προμήθεια ασφαλούς λιμένα»/«safe harbour premium»] χρεώνεται επί του ποσού το οποίο πραγματικά εγγυήθηκε το κράτος, με βάση την πιστοληπτική διαβάθμιση του δανειολήπτη.
16. **ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιο είναι το ύψος της προμήθειας εγγύησης που καταβάλλει η επιχείρηση;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η προμήθεια εγγύησης υπολογίζεται από το πιστωτικό ίδρυμα και υπάγεται σε μία από τις παρακάτω περιπτώσεις:
1η Περίπτωση:
 Η προμήθεια εγγύησης υπολογίζεται βάσει των προμηθειών του ασφαλούς λιμένα της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εγγυήσεις (2008/C 155/02), και

εισπράττεται η καθαρή παρούσα αξία της προμήθειας εγγύησης βάσει του επιτοκίου αναφοράς (2008/C 14/02).

Σημειώνεται ότι: Για ΜμΕ που δεν έχουν πιστωτικό ιστορικό ή βαθμολογία που βασίζεται στον ισολογισμό, τις π.χ. ορισμένες εταιρείες ειδικού σκοπού ή επιχειρήσεις στη φάση της εκκίνησης, η προμήθεια ασφαλούς λιμένα καθορίζεται στο 3,8%, τις δεν μπορεί να είναι ποτέ χαμηλότερη από εκείνη που θα εφαρμοζόταν για τη μητρική επιχείρηση/τις μητρικές επιχειρήσεις.

2η Περίπτωση:

Η προμήθεια εγγύησης υπολογίζεται σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 14 των περιφερειακών ενισχύσεων του Γενικού απαλλακτικού κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

Στην περίπτωση αυτή η επιχείρηση καταβάλλει προμήθεια εγγύησης ύψους **0,20%** επί του εγγυημένου κεφαλαίου.

Σημειώνεται ότι:

- Η απαιτούμενη προμήθεια εγγύησης υπολογίζεται στο εγγυημένο ποσό του δανείου.
- Σε περίπτωση αναδιάρθρωσης του δανείου η προμήθεια υπολογίζεται εκ νέου, βάσει της τροποποίησης της οικείας δανειακής σύμβασης.
- Σε περίπτωση πρόωρης αποπληρωμής του δανείου **δεν** επιστρέφεται η καταβληθείσα προμήθεια.
- Εκτός της καταβαλλόμενης προμήθειας, ουδεμία άλλη χρηματική επιβάρυνση καταβάλλεται επί των εν λόγω εγγυήσεων, εξαιρουμένης τυχόν εισφοράς του ν. 128/1975.

- 17. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Πότε καταβάλλεται η προμήθεια της εγγύησης από την επιχείρηση;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η προμήθεια χρεώνεται εφάπαξ για τη συνολική διάρκεια του δανείου **κατά την πρώτη εκταμίευση του δανείου.**
Σε περίπτωση μη καταβολής της προμήθειας εγγύησης κατά την Α' εκταμίευση το δάνειο εξαιρείται αυτομάτως από το χαρτοφυλάκιο.

- 18. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Πότε ξεκινάει η ισχύς της εγγύησης;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η εγγύηση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία της πρώτης εκταμίευσης του δανείου και της ταυτόχρονης κατάθεσης της προμήθειας.

- 19. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Η δανειακή σύμβαση τι αφορά;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η δανειακή σύμβαση θα αφορά επενδυτικό σχέδιο υπαγμένο σε καθεστώς του νέου Αναπτυξιακού Νόμου Ν.4887/2022 το οποίο έχει λάβει απόφαση υπαγωγής και περιλαμβάνει:
- (i) Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία.
  - (ii) Μισθολογικές δαπάνες για κάλυψη νέων θέσεων,
  - (iii) ή/και συνδυασμός τους.

- 20. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιος είναι ο σκοπός χορήγησης των δανείων;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σκοπός χορήγησης των δανείων είναι:
- Η χρηματοδότηση του μέρους της Ιδιωτικής Συμμετοχής του ενταγμένου επενδυτικού πλάνου του Αναπτυξιακού Νόμου 4887/2022, με τη χορήγηση μεσομακροπρόθεσμου δανείου, ή/και
  - Η χρηματοδότηση του μέρους της Επιχορήγησης του ενταγμένου επενδυτικού πλάνου του Αναπτυξιακού Νόμου 4887/2022, με τη χορήγηση βραχυπρόθεσμου δανείου.

- 21. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποια είναι τα είδη των δανείων;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το επενδυτικό σχέδιο δύναται να χρηματοδοτηθεί ταυτοχρόνως μέσω διακριτών δανειακών συμβάσεων:
- με Μεσο-μακροπρόθεσμο δάνειο για το μέρος της Ιδιωτικής Συμμετοχής (διατηρώντας πάντα το 25% της ενισχυόμενης επένδυσης με ίδια κεφάλαια της επιχείρησης χωρίς στοιχεία κρατικής ενίσχυσης),
  - με Βραχυπρόθεσμο bullet δάνειο για το μέρος της Επιχορήγησης.
- Επισημαίνεται ότι το 25% της ενισχυόμενης επένδυσης δεν θα πρέπει να λαμβάνει καμία μορφή κρατικής ενίσχυσης, δημόσιας στήριξης ή παροχής.**
- 22. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιο δύναται να είναι το ύψος των δανείων;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δάνεια από 50.000€ έως 10.000.000€ που προκύπτουν από το χρηματοδοτικό σχήμα της ενταγμένης αίτησης του Αναπτυξιακού Νόμου.
- 23. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Τι διάρκεια δύναται να έχουν τα δάνεια;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η διάρκεια των δανείων τακτής λήξης είναι η εξής:
- ✓ για τα δάνεια μεσο-μακροπρόθεσμου χαρακτήρα από τρία (3) έως δέκα (10) έτη συμπεριλαμβανομένης τυχόν περιόδου χάριτος και
  - ✓ για τα δάνεια βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα από ένα (1) έως πέντε (5) έτη και ανάλογη της καταληκτικής ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης (bullet) και απόδοσης της επιχορήγησης στον δικαιούχο, με δυνατότητα παράτασης (τηρουμένων των περιορισμών σώρευσης) σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής του ποσού της επιχορήγησης (εφάπαξ ή υπολοίπου) από το δημόσιο, δυνατότητα περιόδου χάριτος.
- 24. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Η αποπληρωμή των βραχυπρόθεσμων δανείων πραγματοποιείται υποχρεωτικά μέσω της επιχορήγησης (bullet);
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, η bullet αποπληρωμή αποτελεί επιλογή για την επιχείρηση και όχι υποχρέωση.
- 25. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Παρέχεται Περίοδος Χάριτος για τα δάνεια;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Έως 36 μήνες
- 26. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Δίνεται η δυνατότητα ένταξης δύο συμβάσεων από την ίδια επιχείρηση;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στο πλαίσιο της εγγύησης μπορεί να ενταχθούν και οι δύο σκοποί χρηματοδότησης με διακριτές συμβάσεις δανείων, **αρκεί το συνολικό ποσό Μακροπρόθεσμο + Βραχυπρόθεσμο <= 10 εκ. ευρώ**
- 27. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Δίνεται η δυνατότητα έκδοσης Ομολογιακού δανείου;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, δεν προβλέπεται.
- 28. ΕΡΩΤΗΣΗ:** Ποιες είναι οι επιλέξιμες επιχειρήσεις;
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι υποψήφιες επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν θα πρέπει:
1. Να είναι Μικρές, Πολύ μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (όπως ορίζονται στο Παράρτημα Ι του ΕΚ 651/20142, όπως ισχύει), οι οποίες έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου 4887/2022. Επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί έως και τον χρόνο υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στην τράπεζα δεν θεωρούνται προβληματικές (όπως αναφέρεται στο Άρθρο 1 παρ. 4 και στο σημείο 18 του Άρθρου 2 του Κανονισμού 651/2014) όπως εκάστοτε ισχύουν.

2. **Οι επιχειρήσεις δεν πρέπει να έχουν προβεί σε έναρξη των εργασιών τους πριν την υποβολή της αίτησης τους για δάνειο στην πλατφόρμα ΚΥΣ.**
3. Να κρίνονται πιστοληπτικά αποδεκτές σύμφωνα με την ισχύουσα πιστωτική πολιτική και τις εσωτερικές διαδικασίες των πιστωτικών ιδρυμάτων,
4. Να είναι τραπεζικά ενήμερες ή να έχουν οφειλή μικρότερη ή ίση των 90 ημερών κατά την ημερομηνία της αίτησης.
5. Να είναι επιχειρήσεις για τις οποίες δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 40 του νόμου 4488/17 (Α 137/139/17), όπως ισχύει,
6. Να είναι επιχειρήσεις για τις οποίες δεν εκκρεμεί εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασύμβατης κρατικής ενίσχυσης βάση απόφασης ΕΕ ή ΔΕΕ
7. Να είναι επιχειρήσεις που δεν έχουν υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ούτε πληρούν τις προϋποθέσεις με βάση την εγχώρια νομοθεσία στην οποία υπόκειται για να υπαχθούν σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών τους
8. Να είναι επιχειρήσεις οι οποίες δεν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή οι Επιχειρήσεις έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης, αλλά έχουν αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή οι Επιχειρήσεις έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης, η οποία έχει ολοκληρωθεί.
9. Εάν έχουν ενταχθεί σε προγράμματα της ΕΑΤ (πρώην ΕΤΕΑΝ) που έληξαν ή βρίσκονται σε ισχύ και δεν έχουν εμφανίσει δυσμενή συναλλακτική συμπεριφορά στην αποπληρωμή των οφειλών τους (καταγγελία δανείου ή ληξιπρόθεσμες οφειλές για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών) ή
10. Εάν έχουν εμφανίσει δυσμενή συναλλακτική συμπεριφορά (καταγγελία δανείου) έχουν εξοφλήσει πλήρως τις οφειλές τους πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ή εφόσον πρόκειται για πρόγραμμα εγγυοδοσίας, δεν έχει καταβληθεί το ποσό οφειλής εγγύησης από πλευράς της ΕΑΤ ή εφόσον έχει βεβαιωθεί η εν λόγω οφειλή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., αυτή έχει ενταχθεί σε καθεστώς ρύθμισης, η οποία συνεχίζει να είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

29. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια δάνεια είναι επιλέξιμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: **Επιλέξιμα είναι τα δάνεια των οποίων η ημερομηνία χορήγησης (εκταμίευσης) δεν προηγείται της απόφασης υπαγωγής στον Αναπτυξιακό Νόμο, και δεν έχουν προβεί σε έναρξη των εργασιών τους πριν την υποβολή της αίτησης στην πλατφόρμα ΚΥΣ.**

Η επιχείρηση, μετά την υποβολή πρότασης στο ΥΠΑΝΕΠ για ένταξη στον Αναπτυξιακό Νόμο, μπορεί οποιαδήποτε στιγμή να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στο Ταμείο.

30. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες είναι οι επιλέξιμες δαπάνες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για τα δάνεια, ως επιλέξιμες θεωρούνται οι δαπάνες των οποίων η αναγκαιότητα τεκμηριώνεται από το επενδυτικό σχέδιο το οποίο έχει υποβληθεί στον Αναπτυξιακό Νόμο.

Α. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Άρθρο 6 ν.4887/2022)

1. Ως επιλέξιμες δαπάνες «περιφερειακών ενισχύσεων» των επενδυτικών σχεδίων για την εφαρμογή του παρόντος καθεστώτος ενισχύσεων νοούνται οι κάτωθι, με τους όρους και τις προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων:

- α. επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού,
- β. επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού,

γ. το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπολογιζόμενο για περίοδο δύο (2) ετών από τη δημιουργία κάθε θέσης. Το ως άνω μισθολογικό κόστος ενισχύεται μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με τις περιπτώσεις α' ή/και β'.

3. Οι επιλέξιμες δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού είναι οι ακόλουθες:

α. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων και οι κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, καθώς και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου στα οποία περιλαμβάνονται και οι δαπάνες έκδοσης οικοδομικής αδείας. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται και όταν πραγματοποιούνται επί κατασκευών που είχαν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις είτε του ν. 1337/1983 (Α'33) είτε του ν. 4178/2013 (Α'174) είτε του ν. 4495/2017 (Α'167) κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος υπαγωγής στα καθεστώτα ενίσχυσης του παρόντος. Η έναρξη καταβολής των ενισχύσεων του άρθρου 20 δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί εφόσον στο εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο της επένδυσης περιλαμβάνονται κατασκευές που δεν έχει περαιωθεί η ως άνω διαδικασία ρύθμισής τους. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 45% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο 80% για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτήρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.

β. Η αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού (κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός), ή μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης, , εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

αα. η επιχειρηματική αυτή εγκατάσταση έχει κλείσει προ τουλάχιστον δύο ετών.,

ββ. η αγορά πραγματοποιείται από το φορέα της επένδυσης που δεν σχετίζεται με τον πωλητή, εκτός εάν πρόκειται για μικρή επιχείρηση, η οποία αποκτάται από υπάλληλο του αρχικού ιδιοκτήτη, ο οποίος δεν έχει συγγένεια μέχρι 3ου βαθμού με τον ιδιοκτήτη / ιδιοκτήτες της μονάδας που έπαυσε τη λειτουργία της (σε περίπτωση νομικού προσώπου στη θέση του ιδιοκτήτη εννοούνται τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν μερίδιο / μετοχές του εταιρικού / μετοχικού κεφαλαίου) και η υπαλληλική σχέση να είχε διάρκεια τουλάχιστον δύο (2) ετών,

γγ. η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς,

δδ. Σε περίπτωση κατά την οποία στοιχεία ενεργητικού έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων, το κόστος των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες του υποβαλλόμενου επενδυτικού σχεδίου που συνδέονται με την απόκτηση επιχειρηματικής εγκατάστασης.

γ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων που κινούνται εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας.

δ. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση, και με

τον όρο ότι στη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπεται ότι ο εξοπλισμός θα περιέλθει στην κυριότητα του μισθωτή κατά τη λήξη της σύμβασης.

ε. Οι δαπάνες εκσυγχρονισμού ειδικών εγκαταστάσεων (που δεν αφορούν σε κτήρια) και μηχανολογικών εγκαταστάσεων.

4. Οι επιλέξιμες δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι οι ακόλουθες:

α. μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων,

β. συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

Οι ως άνω περιγραφόμενες δαπάνες πρέπει να πληρούν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

αα. να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων της παρ.

β του άρθρου 25β. να περιλαμβάνονται στα αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης, στην οποία χορηγείται η ενίσχυση,

ββ. να αγοράζονται, σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού δεν μπορούν να υπερβούν αθροιστικά το 30% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Για τις ΜΜΕ το ανώτατο ποσοστό διαμορφώνεται στο 50%.

5. Στην περίπτωση που οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που προκύπτουν από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. το επενδυτικό έργο συνεπάγεται καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων αποτυπωμένης σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ) στην επιχειρηματική εγκατάσταση και αντιστοίχως στην επιχείρηση, σε σύγκριση με τις ΕΜΕ του προηγούμενου δωδεκαμήνου από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής,

β. η πλήρωση όλων των θέσεων εργασίας πραγματοποιείται εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης,

γ. κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης, διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών για μεγάλες, τεσσάρων (4) ετών για μεσαίες επιχειρήσεις και τριών (3) ετών για μικρές επιχειρήσεις, από την ημερομηνία πρώτης πλήρωσής της.

B. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Άρθρο 7 ν.4887/2022)

Οι δαπάνες εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων κατατάσσονται για τις ανάγκες της παρούσας προκήρυξης στις παρακάτω κατηγορίες:

Επιλέξιμες Δαπάνες ΕΚΤΟΣ Περιφερειακών Ενισχύσεων (Άρθρο 7)	
1	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (Συμβατική) (μόνο για Νέες ΜΜΕ)
2	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΟΛΥΣΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ
3	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
5	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
6	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΜΕ ΣΕ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ
7	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΜΜΕ

Στις δαπάνες αυτές παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών, ενισχύσεις, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στο Γ.Α.Κ.. Κάθε ομάδα αναλύεται στις κατηγορίες που παρουσιάζονται παρακάτω:

1. Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ (άρθρο 18 Γ.Α.Κ.) (μόνο για Νέες ΜΜΕ).

Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες. Ως «νέα ΜΜΕ» θεωρείται η νεοσύστατη επιχείρηση που δεν έχει κλείσει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στο καθεστώς διαχειριστική χρήση

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 1 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 18 του Γ.Α.Κ. και αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες για:

- Αμοιβές προς τρίτους για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου
- Αμοιβές συμβούλου για την υποστήριξη σε θέματα Δημοσίου (π.χ. Αμοιβές συμβούλων για την υποστήριξη στις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις)
- Αμοιβές συμβούλου για την υποστήριξη σε θέματα χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου (π.χ. Αμοιβές συμβούλων για την υποστήριξη στη λήψη του δανείου)
- Δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών για την οργάνωση της επιχείρησης, την αναδιοργάνωση των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, τον ανασχεδιασμό των επιχειρηματικών διαδικασιών και την τυποποίηση των διαδικασιών, και συγκριτικών μελετών επιδόσεων. Οι ανωτέρω μελέτες θα πρέπει να συναρτώνται άμεσα και να εξυπηρετούν την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου
- Δαπάνες μελετών αγοράς (Δαπάνες για την έρευνα της αγοράς και την εκπόνηση μελετών προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών που συναρτώνται άμεσα με το επενδυτικό σχέδιο)

Η ένταξη ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών και οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

2. Δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 11 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 45 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι όσες απαιτούνται για τις εργασίες αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας του οικοπέδου. Στην περίπτωση της αποκατάστασης μολυσμένων χώρων, όλες οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται μια επιχείρηση κατά την αποκατάσταση του χώρου της μπορεί να θεωρηθούν επιλέξιμες επενδύσεις, ανεξαρτήτως του εάν είναι ή όχι δυνατή η εγγραφή των εν λόγω δαπανών στον ισολογισμό της ως πάγιων στοιχείων ενεργητικού.

Οι εν λόγω δαπάνες καθίστανται επιλέξιμες μόνον όταν η ταυτότητα του προσώπου που είναι υπεύθυνο για την περιβαλλοντική ζημία σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο δεν έχει διαπιστωθεί ή όταν αυτός δεν μπορεί να εξαναγκαστεί να επιβαρυνθεί με το σχετικό κόστος.

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες για εξυγίανση εδαφών, υπόγειων νερών και διαχείρισης αποβλήτων (μεταφορά, αποθήκευση, επεξεργασία και αξιοποίηση αποβλήτων) όπως:

- Δαπάνες για ολική εκσκαφή, επεξεργασία-αδρανοποίηση, επαναχρησιμοποίηση ή τελική διάθεση – καταστροφή σε ειδικούς χώρους διάθεσης επικίνδυνων αποβλήτων
- Δαπάνες για επεξεργασία εδάφους με φυσικοχημικές και βιολογικές μεθόδους (επιτόπου χωρίς εκσκαφή), ή σε άλλο ειδικό χώρο εκτός πεδίου, επανατοποθέτηση του εδάφους στην αρχική του θέση
- Δαπάνες για εγκλωβισμό της ρύπανσης (κάλυψη με αδιαπέρατο κάλυμμα, κατασκευή υδραυλικών ή διάφορων αδιαπέρατων φραγμάτων)
- Δαπάνες για διαπερατά Ενεργά Φράγματα
- Δαπάνες για άντληση και επεξεργασία υπόγειου νερού,
- Δαπάνες για ανάκτηση οργανικών ρύπων από το υπόγειο νερό
- Για την τεκμηρίωση των ανωτέρω δαπανών πλέον των προσφορών υποβάλλονται:
- Έγκριση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της οικείας Περιφέρειας
- Μελέτη σκοπιμότητας ή σχετική έκθεση τεκμηρίωσης (ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση του έργου), βάσει της οποίας εξετάζεται η αναγκαιότητα υλοποίησης των εν λόγω δαπανών συμπεριλαμβανομένων αναλυτικών στοιχείων για τον τρόπο διαχείρισης και την εγκατάσταση διάθεσης των αποβλήτων που προέρχονται από τις εργασίες αποκατάστασης των ρυπασμένων εδαφών
- Τεχνικές και υποστηρικτικές Μελέτες (Γεωλογικές, υδρολογικές, κλπ)
- Πιστοποιητικό από ανεξάρτητο εκτιμητή μηχανικό ή από επίσημο φορέα (π.χ. Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος) στο οποίο θα αναφέρεται η εμπορική αξία του γηπέδου πριν και μετά την αποκατάσταση/υλοποίηση της επένδυσης.
- Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για δαπάνες που πραγματοποιείται από επιχειρήσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα περιβαλλοντικής συμμόρφωσης.

Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται στο πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών και οι δαπάνες ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων

3. Δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 12 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 47 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για να πραγματοποιηθεί μία επένδυση σε καλύτερες ή αποδοτικότερες δραστηριότητες ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης σε σύγκριση με μία συμβατική μονάδα επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης ίδιας δυναμικότητας που θα κατασκευαζόταν ελλείψει ενίσχυσης. Τα προς επεξεργασία ανακυκλούμενα ή επαναχρησιμοποιούμενα υλικά σε άλλη περίπτωση θα απορρίπτονταν, ή θα υφίσταντο επεξεργασία με τρόπο λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον. Δεν καλύπτονται ενισχύσεις για άλλες εργασίες ανάκτησης αποβλήτων πλην της ανακύκλωσης.

Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται για την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων που δημιουργούν άλλες επιχειρήσεις. Η ενίσχυση δεν απαλλάσσει έμμεσα τους ρυπαίνοντες από επιβάρυνση που πρέπει να τους επιβάλει η ενωσιακή νομοθεσία ή από επιβάρυνση που θεωρείται συνήθης επιχειρηματική δαπάνη (Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»). Η επένδυση υπερβαίνει τη σύγχρονη τεχνολογία.

Ως εργασία ανακύκλωσης ορίζεται οποιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς.

Για την τεκμηρίωση των ανωτέρω δαπανών πλέον των προσφορών υποβάλλεται τεχνικό υπόμνημα με αντιπαράδειγμα τεκμηρίωσης των πρόσθετων δαπανών που είναι απαραίτητες για να πραγματοποιηθεί η επένδυση σε καλύτερες ή αποδοτικότερες δραστηριότητες ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης σε σύγκριση με μία συμβατική μονάδα επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης ίδιας δυναμικότητας που θα κατασκευαζόταν ελλείψει ενίσχυσης.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε.. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν στην ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων του ίδιου του δικαιούχου δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης.

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

4. Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 13 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 31 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση των προσόντων ή την επανεκπαίδευση των εργαζομένων.

Εκπαίδευση / κατάρτιση προσωπικού (υφιστάμενου και νέου) της επιχείρησης σε θέματα σημαντικά για τη λειτουργία και οργάνωση της επιχείρησης, που συμβάλλουν σαφώς στο στόχο της σύμφωνα με το υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο.

Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση που πραγματοποιείται από επιχειρήσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα επαγγελματικής κατάρτισης.

Η εκπαίδευση θα πρέπει να γίνεται από πιστοποιημένους φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης και να συνοδεύεται από τις αντίστοιχες βεβαιώσεις επιτυχούς ολοκλήρωσης.

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση των προσόντων ή την επανεκπαίδευση των εργαζομένων. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

- α) Δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευτών, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση,
- β) Λειτουργικές δαπάνες εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων που σχετίζονται άμεσα με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, όπως έξοδα μετακίνησης, υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο, αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο επαγγελματικής κατάρτισης. Εξαιρούνται τα έξοδα διαμονής, εκτός από τα ελάχιστα αναγκαία έξοδα διαμονής των εκπαιδευόμενων που είναι εργαζόμενοι με αναπηρία,
- δ) Δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευόμενων και γενικές έμμεσες δαπάνες, όπως διοικητικές δαπάνες, μισθώματα και γενικά έξοδα, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση.

Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί, μέχρι το εβδομήντα τοις εκατό (70%) των επιλέξιμων δαπανών, ως εξής:

- α) Κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επαγγελματική κατάρτιση απευθύνεται σε εργαζομένους που είναι άτομα με αναπηρία ή σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση,
- β) κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι (20) εκατοστιαίες μονάδες, εάν χορηγείται σε μικρές επιχειρήσεις.

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

Κατά την υποβολή της πρότασης να επισυνάπτονται διαθέσιμα στοιχεία τεκμηρίωσης του κόστους της προτεινόμενης εκπαίδευσης.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος ανά εργαζόμενο, που θα λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση είναι 20€/ώρα εκπαίδευσης. Δεν είναι επιλέξιμη οποιαδήποτε αμοιβή του εργαζομένου.

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών κατάρτισης προσωπικού είναι τα κάτωθι :

- Ιδιωτικά συμφωνητικά – συμβάσεις με φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης υποβεβλημένες στον διαδικτυακό τόπο www.gsis.gr
- Πρόγραμμα εκπαίδευσης και τυχόν υλικό εκπαίδευσης
- Φύλλα εκπαίδευσης προσωπικού
- Αποδεικτικά ολοκλήρωσης της εκπαίδευσης του προσωπικού (παρουσιολόγια παρακολούθησης, βεβαιώσεις παρακολούθησης, διπλώματα κλπ)

5. Δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 14 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 19 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μίας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση ή επαγγελματική έκθεση του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μίας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.

Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση δικαιούχων που χαρακτηρίζονται ως ΜΜΕ και υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή στην έκθεση σχετίζεται άμεσα με το φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου.

Τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διατροφής των συμμετεχόντων (εταίροι/μέτοχοι ή υπάλληλοι της επιχείρησης) είναι επιλέξιμα έως του ποσού των 3.000 € ανά έκθεση.

Η περιγραφή καθώς και το κόστος θα πρέπει να τεκμηριώνεται με αντίστοιχο πλάνο συμμετοχής σε εκθέσεις και σχετικές προσφορές ή απόδειξη του εύλογου κόστους κατά την υποβολή της πρότασης.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών.

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

6. Δαπάνες για επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στο άρθρο 17 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες για:

1. Κτηριακές Εγκαταστάσεις (Συμβατική)
2. Έργα Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου (Συμβατική)
3. Μηχανολογικός Εξοπλισμός – Τεχνικές (Ειδικές) Εγκαταστάσεις (Συμβατική ή/και leasing)
4. Λοιπός Εξοπλισμός (Συμβατική ή/και leasing)
5. Μεταφορικά μέσα (Συμβατική)
6. Αγορά παγίων στοιχείων ενεργητικού μονάδας που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση, υπό τις εξής προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς:
  - η επιχειρηματική εγκατάσταση έχει κλείσει δύο (2) τουλάχιστον έτη πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής,
  - η αγορά πραγματοποιείται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, ο οποίος δεν σχετίζεται με τον πωλητή της επιχειρηματικής εγκατάστασης της περ. i εκτός εάν πρόκειται για μικρή επιχείρηση, η οποία αποκτάται από υπάλληλο του αρχικού ιδιοκτήτη, ο οποίος δεν έχει συγγένεια μέχρι 3ου βαθμού με τον ιδιοκτήτη/ιδιοκτήτες της μονάδας που έπαυσε τη λειτουργία της (σε περίπτωση νομικού προσώπου στη θέση του ιδιοκτήτη εννοούνται τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν μερίδιο/μετοχές του εταιρικού/μετοχικού κεφαλαίου) και η υπαλληλική σχέση να είχε διάρκεια τουλάχιστον δύο (2) ετών,

- η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Από τις εν λόγω επιλέξιμες δαπάνες αφαιρείται το κόστος στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων πριν από την αγορά τους,
7. Άυλα στοιχεία ενεργητικού (Συμβατική)

Προκειμένου να θεωρηθεί ότι αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μια επένδυση πρέπει να συνίσταται σε επένδυση σε ενσώματα και/ή άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης με νέα επιπρόσθετα προϊόντα ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 20% των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση των μικρών επιχειρήσεων και το 10% των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση των επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους.

Επισημαίνεται, στο πλαίσιο του Ταμείου, δεν επιτρέπονται:

- Η αναχρηματοδότηση/αποπληρωμή υφιστάμενων δανείων και πιστωτικών γραμμών
- η χρηματοδότηση προγράμματος καταβολής μερισμάτων ή αγοράς μετοχών
- η χρηματοδότηση Εξαγορών και Συγχωνεύσεων.

31. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες δαπάνες **δεν** χρηματοδοτεί το Ταμείο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν χρηματοδοτούνται οι ακόλουθες επενδύσεις/δαπάνες:

1. τα λειτουργικά έξοδα της επένδυσης,
2. η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως έξι (6) θέσεων,
3. η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου, εκτός εάν είναι βασικό τμήμα του παραγωγικού εξοπλισμού της επένδυσης
4. η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Σε περίπτωση αγοράς κτηριακών εγκαταστάσεων δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της δαπάνης που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί,
5. η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο της αξίας μηχανημάτων και λοιπών παγίων στοιχείων,
6. η ανέγερση ή επέκταση κτηριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4170/2014 (Α' 143), ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή έχει αποκτηθεί επ' αυτού δικαίωμα επιφανείας για τον σκοπό αυτόν για τόσα έτη όσα ορίζονται στη περ. β του άρθρου 25 περί τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων πλέον τεσσάρων (4) ετών από την πιστοποιηθείσα ημερομηνία ολοκλήρωσης. Οι μισθώσεις αυτές, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση της ολοκλήρωσης της επένδυσης, δύναται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο, ή καταχωρίζεται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής ή καταχώρισης στο οικείο κτηματολογικό φύλλο, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα.

7. Δεν επιτρέπεται η σώρευση ενισχύσεων δαπανών του άρθρου 6 του νόμου 4887/22 με τις ενισχύσεις δαπανών του άρθρου 7 για την ίδια επιλέξιμη δαπάνη.

32. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια επιχείρηση κρίνεται ως **μη επιλέξιμη**;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Επιχείρηση κρίνεται υποχρεωτικά ως μη επιλέξιμη εφόσον η δραστηριότητά του ή ακόμη και ένας εκ των εταιρικών του σκοπών αντίστοιχα εμπίπτει σε έναν από τους παρακάτω τομείς δραστηριότητας που δεν χρηματοδοτούνται από την ΕΑΤ (Απαγορευμένοι Τομείς). Οι τομείς αυτοί είναι:

- Παράνομες Οικονομικές Δραστηριότητες
- Παραγωγή και Εμπορία Όπλων και πυρομαχικών
- Καζίνο και τυχερά παιχνίδια/στοιχηματισμός.
- Δραστηριότητες Πληροφορικής που συνδέονται με, διαδικτυακά εγρήματα τυχερά παιχνίδια, καζίνο, πορνογραφία, παράνομη διείσδυση σε ηλεκτρονικά δίκτυα, παράνομη υπεξαίρεση ηλεκτρονικών δεδομένων
- Δραστηριότητες Τεχνολογίας Υγείας που συνδέονται με ανθρώπινη κλωνοποίηση για ερευνητικούς ή θεραπευτικούς σκοπούς, Γενετικά Μεταλλαγμένους Οργανισμούς.

Εξαιρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται:

- Σε δραστηριότητες που προκαλούν περιβαλλοντικές επιπτώσεις που δεν μετριάζονται και/ή αντισταθμίζονται σε μεγάλο βαθμό (συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, έργων σε προστατευόμενες περιοχές, κρίσιμους οικοτόπους και τοποθεσίες πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Στη παρασκευή, επεξεργασία και εμπορία καπνού και προϊόντων καπνού.
- Σε παροπλισμό ή κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής
- Σε παράνομες δραστηριότητες σύμφωνα το εθνικό δίκαιο.

Επίσης, αποκλείονται:

- Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης 1ου και 2ου βαθμού, οι Δημοτικές και Δημόσιες Επιχειρήσεις, οι Δημόσιοι Οργανισμοί.
- Εξωχώριες επιχειρήσεις ή εταιρίες συμμετοχών σε άλλες εταιρίες,
- Επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα.
- Τα Νομικά Πρόσωπα ή Ενώσεις Προσώπων ή Εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (σωματεία, σύλλογοι, όμιλοι, ΜΚΟ κλπ.).
- Οι επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο.
- Επιχειρήσεις για τις οποίες συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 40 του νόμου 4488/17 (Α 137/139/17) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- ΜμΕ οι οποίες δεν έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου 4887/2022 (όπως ορίζονται στο παράρτημα Ι του ΕΚ 651/2014, όπως ισχύει).
- Οι προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 4 και του άρθρου 2 (18) του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, όπως ισχύει (βλ. σχετική τροποποίηση με τον Κανονισμό (ΕΕ) 972/2020 όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις.

Σημειώνεται ότι το πιστωτικό ίδρυμα παρακολουθεί την υλοποίηση και εξυπηρέτηση των δανειακών συμβάσεων βάσει των εσωτερικών του διαδικασιών και ενημερώνει την ΕΑΤ κατ' ελάχιστον για τα ακόλουθα στοιχεία:

- Αιτήσεις δανείων επιχειρήσεων, Συμβάσεις δανείων, εκταμιεύσεις δανείων.
- Αποπληρωμές οφειλών δανείων, ληξιπρόθεσμες οφειλές, Καταγγελίες Δανείων, Ανακτήσεις Δανείων.
- Περιπτώσεις δικαστικών ενεργειών εις βάρος των ενεχομένων από τρίτους.
- Τροποποιήσεις που αφορούν στοιχεία του τελικού αποδέκτη, όπως ενδεικτικά επωνυμία, διεύθυνση, αλλαγή νομικής μορφής, ΑΦΜ, κλπ., αμέσως μόλις αυτές περιέρχονται σε γνώση της.

33. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες είναι οι επιλέξιμες μορφές δανείων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δάνεια τακτής λήξεως. Η συχνότητα αποπληρωμής και το ύψος της δόσης κεφαλαίου καθορίζεται στην σύμβαση μεταξύ του Πιστωτικού Ιδρύματος και της επιχείρησης.

34. ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχουν χρονικοί περιορισμοί αναφορικά με την υπογραφή της εκάστοτε δανειακής συμβάσης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, η σύμβαση του δανείου θα πρέπει να έχει υπογραφεί από την επιχείρηση εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών από την έγκριση της αίτησης, σε διαφορετική περίπτωση η αίτηση θα θεωρείται ακυρωτέα.

35. ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχουν χρονικοί περιορισμοί αναφορικά με τις εκταμιεύσεις δανείων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, υπάρχουν χρονικοί περιορισμοί.

Η εκταμίευση του δανείου δύναται να πραγματοποιηθεί εφάπαξ ή τμηματικά.

- Η πρώτη εκταμίευση του δανείου θα υλοποιείται το αργότερο (4) τέσσερις μήνες μετά την υπογραφή της Δανειακής Σύμβασης.
- Μέγιστη περίοδος εκταμίευσης 36 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της Δανειακής Σύμβασης.

36. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι τιμολογιακή πολιτική ακολουθείται και τι εξασφαλίσεις απαιτούνται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το οικονομικό πλεονέκτημα της συνεισφοράς Ταμείου προς το χρηματοδοτικό μέσο, μεταβιβάζεται εξ ολοκλήρου στις επιχειρήσεις με την παροχή της εγγύησης.

➤ **Επιτόκιο:**

Το επιτόκιο των δανείων επιβαρύνει την επιχείρηση και μπορεί να συμφωνηθεί κυμαινόμενο (τρίμηνο Euribor + περιθώριο επιτοκίου) ή σταθερό και θα εξαρτηθεί από την τιμολογιακή πολιτική του κάθε πιστωτικού ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη και τον μηχανισμό πλήρους μετακύλισης του οφέλους της εγγύησης προς την επιχείρηση.

Το Πιστωτικό Ίδρυμα θα παρέχει στα εγγυημένα δάνεια του Ταμείου, τιμές περιθωρίου επιτοκίου μικρότερες ή ίσες από αυτή την «τιμή αγοράς» ή Benchmarking τιμή, η οποία υπολογίστηκε βάσει των εσωτερικών στοιχείων της EAT. Οι τιμές περιθωρίου επιτοκίου παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα.

Κίνδυνος / Εξασφαλίσεις	Εξασφαλίσεις Υψηλού Επιπέδου (LtV<=0.6)
Χαμηλός Κίνδυνος S&P αντιστοίχιση AAA, AA, A	5,22 %
Μεσαίος Κίνδυνος S&P αντιστοίχιση BBB, BB, B	6,01 %
Υψηλός Κίνδυνος S&P αντιστοίχιση CCC, CC, C, D	6,76 %

Το επιτόκιο επιβαρύνεται με την εισφορά του Ν.128/75 (σήμερα 0,60% ετησίως), σε όσες χρηματοδοτήσεις οφείλεται τέτοια εισφορά.

➤ **Εξασφαλίσεις:**

Σε εξασφάλιση της απαίτησης από τα δάνεια είναι δυνατόν να λαμβάνονται, πέραν της εγγύησης του Ταμείου Εγγυοδοσίας, και πρόσθετες καλύψεις (ενοχικές ή/και εμπράγματατες εξασφαλίσεις):

- I. Για τα δάνεια μακροπρόθεσμου χαρακτήρα, το μέγιστο ύψος των εμπράγματων εξασφαλίσεων που μπορεί να ζητήσει ο ΕΧΟ ανέρχεται στο ύψος που δηλώνει ο ΕΧΟ στην αίτηση του για τη συμμετοχή στο Ταμείο και σε κάθε περίπτωση θα είναι μικρότερο ή ίσο του 40% του ύψους του δανείου ανεξαρτήτως πιστωτικής βαθμίδας της Επιχείρησης.
- II. Για τα δάνεια βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα θα λαμβάνεται ως αποκλειστική εξασφάλιση η εκχώρηση της απαίτησης από την επιχορήγηση του Αναπτυξιακού Νόμου.

Σε κάθε περίπτωση:

Δεν επιτρέπεται η προσημείωση της μόνιμης και μοναδικής κατοικίας των φορέων της πιστούχου επιχείρησης ή των εγγυητών. Επιτρέπεται να λαμβάνονται προσωπικές (ενοχικές) εξασφαλίσεις.

37. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι το διαχειριστικό κόστος για την επιχείρηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ποσό των πάγιων εξόδων φακέλου επιβαρύνει την επιχείρηση και εξαρτάται από την τιμολογιακή πολιτική του κάθε πιστωτικού ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για μετακύλιση του οφέλους της εγγύησης προς την επιχείρηση.

38. ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, ο δανειολήπτης δύναται να εξοφλήσει μερικώς ή στο σύνολό του το δάνειο πριν την ημερομηνία λήξης του ΧΩΡΙΣ οποιαδήποτε ποινή ή άλλη επιβάρυνση. Τα δάνεια βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα που καλύπτονται με εκχώρηση έναντι της Επιχορήγησης του Αναπτυξιακού Νόμου, θα εξοφλούνται (μερικώς ή ολικώς) με την λήψη του εκάστοτε ποσού επιχορήγησης.

39. ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει περίπτωση αποκλεισμού;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σε περίπτωση που διαπιστωθεί είτε από την ΕΑΤ είτε από το Πιστωτικό Ίδρυμα ότι μία δανειακή σύμβαση ΔΕΝ πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας, το πιστωτικό ίδρυμα ενημερώνει την ΕΑΤ και η ΕΑΤ εξαιρεί την εν λόγω συναλλαγή από το χαρτοφυλάκιο από την ημερομηνία υπαγωγής της και εκκινούνται διαδικασίες ανάκτησης του οφέλους της εγγύησης.

40. ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε περίπτωση που επιχείρηση που έχει λάβει δάνειο στο πλαίσιο του Ταμείου οδηγηθεί σε απένταξη από τον Αναπτυξιακό Νόμο, παραμένει στο χαρτοφυλάκιο του Ταμείου ή απεντάσσεται από αυτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σε περίπτωση απένταξης επιχείρησης από τον Αναπτυξιακό Νόμο θα πραγματοποιείται απένταξη και από το χαρτοφυλάκιο του Ταμείου.

41. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πού υποβάλλονται τα αιτήματα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για την ένταξη στο Ταμείο η υποψήφια επιχείρηση υποβάλλει αίτηση:

- Στην πλατφόρμα KYC (Know Your Customer) της ΕΑΤ, μέσω του δικτυακού τόπου www.hdb.gr. Για κάθε ολοκληρωμένη αίτηση εκδίδεται ένας μοναδικός κωδικός. Η υποβολή της αίτησης στην πλατφόρμα KYC είναι προαπαιτούμενο για την υποβολή αίτησης στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ).
- Στο ΠΣΚΕ μέσω του δικτυακού τόπου <https://www.ependyseis.gr/> στην οποία αναγράφεται και ο μοναδικός αριθμός αίτησης από την πλατφόρμα KYC της ΕΑΤ.
- Μέσω υποβολής φυσικού φακέλου στο πιστωτικό ίδρυμα της επιλογής της.

42. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες είναι τα συνεργαζόμενα πιστωτικά ιδρύματα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα συνεργαζόμενα Πιστωτικά Ιδρύματα είναι τα εξής:

1. ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
2. ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
3. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
4. ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
5. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.
6. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΥΝ. Π.Ε.
7. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
8. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΝ.Π.Ε.
9. ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
10. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Ανώνυμος Εταιρεία
11. ΟΡΤΙΜΑ BANK
12. PROCREDIT BANK